

Самарська С., здобувач вищої освіти, гр. БТ 1/1
Науковий керівник: Березовська Т., к.і.н., доцент
кафедри українознавства
Миколаївський національний аграрний університет

ХРИСТІЯНСТВО НА РУСІ

Перші відомості про християнство надходять десь у 860-870 рр., а у середині X сторіччя уже відчувається поступове утвердження християнства в державній системі. Якщо при укладенні договору з греками у 911 р. руські послы клянуться тільки поганським Перуном, то договір 944 року скріплюється клятвою як Перунові, так і християнському богу[1].

До князювання Володимира християнська релігія не мала статусу державної, хоча київські князі, починаючи з Аскольда, часто або самі ставали християнами, або лояльно ставилися до Христової віри. За правління князя Ігоря (912–945 рр.), як свідчить літописна згадка, датована 944 роком, на Подолі в Києві була церква святого Пророка Іллі. Дружина Ігоря — княгиня Ольга (945–969 рр.) — близько 957 року прийняла хрещення в Константинополі [2].

У 988 році Володимир прийняв християнство і в той же час одружився з царівною Анною. Його хрещення ймовірно відбувалось в Херсонесі чи в Корсуні (місто на південно-західному березі Криму), саме звідси Володимир привів у Київ перше духовенство. Далі він хрестив своїх дітей, бояр і під страхом покарання змусив хреститись киян і все населення узагалі. Капища древніх богів були зруйновані, а на їхньому місці будували церкви. Ідолів нещадно знищували[1].

Мешканці без видимої протидії хрестилися у Дніпрі частково тому, що в самому Києві вже значно було поширене християнство и християн було доволі таки багато.

Більшість людей вступало в нову еру і звершували обряд хрещення не розуміючи, що робить. Боротьба язичництва з християнством виражалася пасивно: тривалим дотриманням язичницьких прийомів життя та збереженням язичницьких забобонів.

Володимир активно займався поширенням віри, хрестив народ по землях, підвладним йому, призначав духовних, будував церкви. У самому Києві він збудував церкву святого Василя та церкву Богородиці, так звану «Десятинну» (вона має таку назву, оскільки князь призначив на утримання цієї церкви та її духовенства десяту частину князівських доходів) [3].

Для кращого зміцнення новоприйнятої віри Володимир мав намір поширити книжкову освіту і з цією метою у Києві та інших містах наказав віддавати дітей в навчання грамоті. Таким чином на Русі, приблизно через 20 років, зросло покоління людей, які стали не лише засновниками християнського суспільства на Русі, але й і борцями за державні та цивільні початки[3].

Нова російська церква стала новим і багатим джерелом прибутків для її духовної матері - константинопольської церкви і новим знаряддям експлуатації народу в руках київських верхів.

Російська церква відігравала складну і багатогранну роль в історії Русі. Безперечна її користь як організації, що допомагала молодій російській державності в епоху бурхливого розвитку феодалізму. Незаперечна і її роль у розвитку російської культури, у поширенні просвітництва і створенні значних літературно-художніх цінностей.

Хрещення Русі ввело її не тільки в родину християнських слов'янських держав, але й взагалі у систему християнських країн Європи з їхніми культурними досягненнями. Російська культура і традиції збагатилися досягненнями країн Близького Сходу і, звісно, культурними скарбами Візантії[1].

Список джерел:

1. Християнство на Русі: впровадження, опір язичників, історичні наслідки. URL:<https://osvita.ua/vnz/reports/history/35710/>
2. Хрещення Русі-України (988). URL: http://ugcc.ua/official/ugcc-history/%D0%86%D0%86%D0%86_hreshchennya_rus%D1%96ukraini_988_r%D1%96k_76269.html
3. Введение христианства на Руси князем Владимиром. URL: <https://vikent.ru/enc/3039/>.